

NOTISER

Under rubriken Notiser redovisas nyheter som rör insolvensrätt med ett brett anslag. Nyheterna kommer från olika aktörer verksamma inom ämnena. De återkommande aktörerna är ännu så länge Akademien för Insolvensrätt, Institutet för företagsrekonstruktion och Kronofogdemyndigheten.

Akademien för Insolvensrätt The Insolvency Law Academy

VAD ÄR AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT?

Akademien för insolvensrätt samlar kompetens från rättsvetenskap, företagsekonomi samt andra ämnen, för att utveckla och stärka forskning, utbildning och samverkan kring området insolvensrätt. Akademien för insolvensrätt har bildats för att öka fokus på insolvensrätt och förbättra förutsättningarna för tvärvetenskaplig forskning. Med insolvensrätten som utgångspunkt behandlas även ämnesområden som är nära förknippade, bland annat avtals-, köp-, arbets- och skatterätt samt brott mot borgenärer och andra därtill hörande brott.

AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT HAR FLERA SYFTEN:

- Akademien är en plattform för interna och externa forsknings- och utbildningsfrågor inom ett flerdisciplinärt område vilka ämnena insolvensrätt och företagsekonomi utgör en grund för. Forskningsfrågorna har ett brett anslag.
- Akademien knyter samman såväl seniora forskare som mer juniora postdoc-forskare och doktorander. Den ger även möjligheter att knyta doktorander till universitetet samt att utveckla fortsatt forskning inom området och stärka kopplingen till Handelshögskolans utbildningar.
- Akademien arrangerar konferenser och återkommande seminarier med olika teman för alla som är intresserade av ämnet: rättsvetare

och företagsekonomer inom akademien, advokater, domare, åklagare, civilekonomer, revisorer och andra yrkesverksamma som vill följa den pågående utvecklingen. Förhoppningen är också att uppmuntra framtidens jurister att intressera sig för insolvensrätt.

AVSIKTSFÖRKLARING ANGÅENDE SAMARBETE MED FÖR AKADEMIN FÖR INSOLVENS RÄTT

Handelshögskolan vid Karlstads universitet, Örebro universitet samt Enter-forum vid Södertörns högskola har ingått en avsiktsförklaring angående samarbete inom ramen för Akademien för Insolvensrätt.

Syftet med samarbetet är att långsiktigt utveckla och stärka forskning, utbildning och samverkan kring de tvärvetenskapliga fälten skuldsättning och insolvens. Det rör sig om bland annat om fenomenets juridiska, ekonomiska, och beteendevetenskapliga aspekter. Akademien för insolvensrätt syftar till att initiera och uppmuntra till forskning och kunskapsutveckling kring dessa frågor på individuell, företags, nationell och internationell nivå. Parterna i detta avtal förväntas att:

- Bidra till nationella och internationella debatter genom att delta i nationell och internationell forskning
- Samarbeta med både statliga och privata organisationer samt akademiska lärosäten. Syftet är att skapa en samarbetsplattform mellan praktiker, beslutsfattare och forskningsvärlden. Genom detta kan vi förhoppningsvis tillhandahålla bättre beslutsunderlag för det omgivande samhället. Exempel på detta kan vara förslag till lagreformer och policyutveckling på såväl nationell som internationell nivå
- Organisera konferenser, seminarier, workshops m.m. samt främja samarbete i mångvetenskapliga forskningsprojekt
- Fungera som ett utåtriktat samarbetsforum för forskning och särskilt uppmuntra och främja deltagande av seniora forskare och doktorander
- Skapa intresse för återväxt i ämnet Insolvensrätt med brett anslag bland potentiella forskare

Akademien för Insolvensrätt och INSOL Europe and International

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF RESTRUCTURING, INSOLVENCY & BANKRUPTCY PROFESSIONALS

INSOL Europe och International är en världsomfattande sammanslutning av nationella sammanslutningar av revisorer och advokater som är specialiserade på insolvens. Det finns för närvarande över 44 medlemsförbund med över 10.000 yrkesverksamma som deltar som medlemmar av INSOL International. Personer som inte är medlemmar i en medlemsförening kan ansluta sig som enskilda medlemmar. INSOL har också tilläggsgrupper som representerar rättsväsendet, myndigheter, långgivare och akademiker. Dessa grupper spelar en ovärderlig roll i INSOL och ger värdefulla forum för diskussioner om gemensamma problem. INSOL bildades 1982 och har blivit en ledande insolvensföreningen i världen.

Akademien för Insolvensrätt har uppdraget att rapportera in svensk rättspraxis som berör området till EIR Case Register, den databank över rättsfall som startades upp av INSOL Europe. Databanken kan nås på följande adress: www.insol-europe.org/technical-content/european-insolvency-regulation

Nya utredningar

STÄRKT KONSUMENTSKYDD PÅ BOSTADSRÄTTSMARKNADEN

Utredning om ökat konsumentskydd avseende bostadsrättsföreningar SOU 2017:31. Utredningens syfte har varit att stärka konsumentskyddet på bostadsrättsmarknaden. Konsumentskyddet på bostadsrättsmarknaden fungerar generellt sett väl. De flesta bostadsrättsföreningar vilar på en hållbar ekonomisk grund och har goda förutsättningar att erbjuda sina medlemmar ett långsiktigt tryggt boende. I de flesta fall finns det också goda möjligheter för en blivande bostadsrättshavare att i förväg bedöma vilka åtaganden och risker köpet av en bostadsrätt innebär för honom eller

henne. Men det finns brister. Framför allt under de senaste åren har konsumentskyddet på bostadsrättsmarknaden kommit att ifrågasättas. I den allmänna debatten har lyfts fram att bostadsrättsmarknadens villkor har förändrats med tiden och att flera av bestämmelserna i bostadsrättslagen har blivit föråldrade och är dåligt anpassade till dagens verklighet. Det har bl.a. hävdats att reglerna kan möjliggöra att en bostadsrätt upplåts av en bostadsrättsförening som inte är ekonomiskt hållbar och att det kan vara svårt för den som avser att köpa en bostadsrätt att bedöma vilka risker detta innebär. Det är främst frågor som har koppling till den ekonomiska planen, intygsgivarna och till bostadsrättsföreningarnas redovisning som har lyfts fram som viktiga att se över.

EN MODERN BROTTMÅLSPROCESS ANPASSAD ÄVEN FÖR STORA MÅL

Regeringen beslutade den 7 april 2016 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera hur handläggningen av stora brottmål med omfattande bevisning skulle kunna moderniseras och effektiviseras med bevarade krav på rättssäkerhet (dir. 2016:31).

Utredningens övergripande uppgift har varit att analysera hur handläggningen av stora brottmål med omfattande bevisning skulle kunna moderniseras och effektiviseras med bevarade krav på rättssäkerhet. I uppdraget har bland annat ingått att

- identifiera möjliga huvudinriktningar i ett kommande arbete för en modernisering och effektivisering av handläggningen av stora brottmål,
- bedöma vilka åtgärder inom ramen för dessa huvudinriktningar som det kan finnas anledning att låta utreda närmare, såsom till exempel förändringar i åtals- och förundersökningsplikten eller ytterligare åtgärder för att säkerställa att huvudförhandlingar kan genomföras i ett sammanhang, och
- i förekommande fall föreslå inriktningen på sådana uppdrag.

Några författningsförslag har inte lämnats i denna del. Det är regeringens avsikt att med utgångspunkt i den analys som redovisas lämna tilläggsdirektiv avseende sådana åtgärder som det finns anledning att utreda närmare.

Utredningens förslag som presenteras i detta delbetänkande SOU 2017:71 har två huvudinriktningar i arbetet för en modernisering och effektivisering av handläggningen av stora brottmål. För det första föreslår utredningen att reglerna om straffprocessens ramar bör utredas. För det andra föreslår utredningen att reglerna om vad som ska gälla för domstolens beslutsunderlag ses över.

UTÖKAD SAMVERKAN MELLAN DOMSTOLAR

Regeringen har överlämnat en remiss till lagrådet 16 mars 2017 som syftar till att underlätta för domstolar att samverka med varandra. Förslagen medför större flexibilitet och kan bidra till ökad rättssäkerhet och en effektivare handläggning. Justitieråd ska ges möjlighet att tjänstgöra korsvis i de båda högsta domstolarna. Högsta domstolen får förordna den som är justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen att tjänstgöra i Högsta domstolen. Högsta förvaltningsdomstolen får på motsvarande sätt förordna den som är justitieråd i Högsta domstolen att tjänstgöra i Högsta förvaltningsdomstolen. Samtliga justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen måste, liksom justitieråden i Högsta domstolen, vara lagfarna.

Möjligheten att delegera beredningsåtgärder i hovrätt, tingsrätt, kamrarrätt, förvaltningsrätt och hyres- och arrendenämnd utvidgas. Beredningsåtgärder i dessa domstolar får under vissa förutsättningar delegeras även till någon som är anställd vid en annan allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol eller hyresnämnd. Förslaget syftar bl.a. till att förbättra migrationsdomstolarnas förutsättningar att hålla handläggningstiderna på en rimlig nivå, även när antalet mål ökar kraftigt. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Konferenser och seminarier

DOMSTOLSVÄSENDETS SJÄLVSTÄNDIGHET

I början på mars månad innevarande år anordnades av Svea hovrätt ett seminarium angående domstolväsendets självständighet från regering och riksdag. Vid seminariet framgick att det är en svår gräns att dra mellan myndighetens rent administrativa stödverksamhet och sådan verksamhet som i varje fall indirekt påverkar domstolarnas dömande verksamhet.

het. Ledande företrädare för domarkåren t.ex. presidenten i Svea Hovrätt har på senare tid sagt att Domstolsverkets ställning bör ses över. Verkets administrativa ansvarsfördelning av pengar innebär maktutövning som kan påverka domstolarnas oberoende. Rekryteringen av nya ledamöter i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen kräver tillstånd av Domstolsverket, domares deltagande i arrangemang utanför Europa kräver verkets tillstånd och löner till de högsta domarna bestäms ensidigt av verket.

I många länder, till exempel Danmark och Norge, leds domstolsväsendet av ett från regering och riksdag självständigt råd som består bland annat av betrodda domare. Domstolsverkets roll sades det bör utredas och man bör pröva om även Sverige istället bör inrätta ett juridiskt råd för att leda domstolsväsendet.

De nu angivna synpunkterna har tagits från en artikel av Andreas Norlén, riksdagsledamot och ordförande i konstitutionsutskottet.

ROLF ÅBJÖRNSSON

KONFERENS OM ÖVERSKULDSÄTTNING, 21-22 SEPTEMBER, HÖG TID FÖR INTRESSEANMÄLAN

Många människor lever med skulder som de saknar förutsättningar att någonsin kunna betala tillbaka s.k. evighetsgäldenärer. Om fler kan få sina skulder sanerade, innebär det en lättnad inte bara för de skuldsatta och deras familjer, utan även för borgenärerna och samhället i stort.

Vi vill bredda diskussionen om överskuldssättning ytterligare för att i större utsträckning omfamna den problematik som överskuldssättning medför i samhället. Genom att arrangera en tvärvetenskaplig konferens där juridik bl.a. blandas med såväl ekonomi, socialt arbete som psykologi är det vår övertygelse om att den för samhället så viktiga frågan om överskuldssättning kan belysas från nya perspektiv.

På konferensen belyses bl.a följande teman: Beskrivning och genomgång av de nya skuldsaneringslagarna, Överskuldssättning och hälsa, Konsumentskydd och kreditgivning, Skuldsaneringslagen i ett socialt perspektiv, Överskuldssättning är inte en följd av vårdslöst beteende samt Fattig och skamsen.

MARIE KARLSSON-TUULA

Kronofogdemyndigheten informerar

I förra numret av Insolvensrättslig tidskrift redovisade utredaren av Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81) Ylva Norling Jönsson en del av de förslag som utredningen lämnade i slutet av november. Betänkandet har sedan årsskiftet varit föremål för omfattande beredning inom Kronofogdemyndigheten och myndighetens yttrande gavs in till Justitiedepartementet den 21 april. Yttrandet omfattar 23 sidor och en del av synpunkterna är principiella och övergripande och en del är synpunkter mer på detaljnivå. Yttrandet i sin helhet kan läsas på myndighetens hemsida men i det följande ska en del av synpunkterna återges.

REGELFÖRENKLINGAR

Utredningen föreslår att reglerna kring exekutionstitlar och villkoren för att de ska få verkställas ska förenklas. Bland annat avskaffas en del bestämmelser som rör vissa exekutionstitlar som är sällan förekommande. Vidare införs en regel att förvaltningsmyndighets beslut som fått laga kraft får verkställas.

Kronofogdemyndigheten är positiv till förenklingar av reglerna om exekutionstitlar och villkoren för att de ska få verkställas, men myndigheten lämnar ett förslag till ytterligare förenklingar. Myndigheten anser att villkoren för verkställighet av en dom som fått laga kraft respektive en dom som inte fått laga kraft ska vara en portalbestämmelse. Andra exekutionstitlar ska ange om verkställigheten ska få ske som dom fått laga kraft eller som dom som inte fått laga kraft. Det blir då tydligt om utmätning, försäljning av medel får ske eller om det bara är tillåtet att utmäta egendom.

Förslaget att förvaltningsmyndigheters beslut ska få verkställas när de fått laga kraft anser myndigheten behöver utredas ytterligare innan det kan bedömas. Den föreslagna bestämmelsen är inte avgränsad till vissa slags beslut av förvaltningsmyndighet. Även beslut som avser annat än fordringar kan då bli verkställbara. Det finns heller ingen avgränsning till vissa myndigheters beslut varför även kommunala myndigheter och nämnder omfattas. Utredningen berör även frågor om vad som är beslut och vad som är partsbesked och att gränsdragningen inte är enkel. Kronofogdemyndigheten berör NJA 2013 s. 413 i vilket HD menar att försäkringskassans beslut om återkrav är att anse som ett partsbesked. Kronofogdemyndigheten menar att det därför är oklart vilka beslut av myndigheter som ska vara verkställbara. Myndigheten pekar också på ytterligare frågor som behöver övervägas och anser därför att förslaget behöver utredas ytterligare.

FRIVILLIGA ÖVERENSKOMMELSER

Kronofogdemyndigheten är positiv till frivilliga lösningar men avstyrker förslaget som det är utformat. Myndigheten anser att tyngdpunkten i en process ska ligga så tidigt som möjligt. Det föreslagna förfarandet med bl.a. möjlighet till sammanträde riskerar att ytterligare fördröja och försena verkställighetsprocessen. Det vore olyckligt då den sökande som har utverkat en exekutionstitel ofta redan har lagt ner mycket tid och kostnader på att få sin rätt.

BITRÄDE AV ANNAN MYNDIGHET FÖR ATT VERKSTÄLLA UTMÄTNINGAR

Utredningen kommer fram till att egendom som en myndighet påträffar måste kunna tas om hand med den myndighetens regelverk för att Kronofogdemyndigheten ska kunna utmäta egendomen och få den myndigheten att kvarhålla egendomen. Kronofogdemyndigheten anser att det ska vara möjligt att få biträde av annan myndighet med säkerställande av egendom som myndigheten inte vid utmätningstillfället kan säkerställa på egen hand. Kronofogdemyndigheten anser att det ska vara möjligt för Polisen, Tullverket, Kustbevakningen och andra brottsbekämpande myndigheter att på Kronofogdemyndighetens uppdrag ta hand om egendom som utmäts. En sådan ordning kan vara ett effektivt hjälpmedel i kampen mot den organiserade brottsligheten.

SYNPUNKTER UTANFÖR FÖRSLAGET

Myndigheten lyfter i sitt yttrande ett förslag om absolut preskription. Frågan har berörts i olika utredningar som ansett att detta ett sätt att bland annat minska överskuldssättning i samhället. Kronofogdemyndigheten anser att absolut preskription bör leda till en striktare kreditgivning och att de som idag skuldsätter sig i hög utsträckning inte skulle beviljas krediter i samma omfattning som de beviljas idag. Absolut preskription bör leda till mer övervägda krediter och färre överskuldssatta och för samhället skulle detta föra med sig betydande vinster.

Det blir nu intressant att se den fortsatta beredningen av alla remissynpunkter och vad som därefter leder till lagändringar.

OLOF DAHNELL

Stipendium för bästa uppsats i Insolvensrätt

Insolvensrättslig tidskrift delar årligen ut ett uppsatsstipendium för bästa uppsats i Insolvensrätt med ett brett anslag. Stipendiet består av en prissumma om 5 000 kronor och ger stipendiaten en möjlighet att delta vid en mindre prisceremoni. Stipendiaten erbjuds att hålla ett anförande om innehållet i uppsatsen samt publicera uppsatsen i redigerad form i Insolvensrättslig tidskrift. En jury anknuten till tidskriften utser en vinnare av stipendiet. Den uppsats som kommer på andra plats erhåller ett hedersomnämning och ett pris på 2000 kronor.

Nybliven doktor i civilrätt vid Göteborgs universitet

Anna Warberg försvarade sin avhandling – Gränsöverskridande insolvens – En studie av den internationella domsrätten för insolvensförfaranden inom EU – vid Handelshögskolan Göteborgs universitet den 19 maj 2017.

Ett insolvensförfarande kan ge upphov till komplicerade rättsliga problem alldeles oavsett om gäldenären har internationella kopplingar eller inte. Om en gäldenär exempelvis har tillgångar, driver verksamhet eller båda-dera i flera länder inom EU, eller har ingått avtal med personer som har sin hemvist i ett annat medlemsland än det som gäldenären har sin närmaste anknytning till, blir problemen än fler och svårare. En central fråga är vilket lands domstol eller annan nationell myndighet som är internationellt behörig att inleda ett insolvensförfarande. Inom EU regleras domsrätten genom EU:s insolvensförordning. Förordningen har nyligen genomgått en revidering och den reviderade versionen ska börja tillämpas sommaren 2017. Avhandlingen behandlar domsrättsreglerna i den reviderade förordningen och undersöker vilket utrymme som finns för en gäldenär, gäldenärens förvaltare i ett insolvensförfarande eller en borgenär att påverka var ett insolvensförfarande kan inledas inom EU, så kallat forum shopping. Undersökningen syftar till att ge en ökad förståelse för domsrättsreglerna och om, och i så fall hur, de bidrar till ett behov av en harmonisering av medlemsländernas nationella materiella insolvensrättsliga lagstiftningar.